

רמב"ן

בראשית ל:יד

דודאים - סיגלי (סנהדרין צט:), ובלשון ישמעאל יאסמין. כך מצאתי בפירוש רש"י. ואינו כן, כי יאסמין בלשון ערבי כך שמו בדברי רבותינו, כדאמרינן בפרק במה טומנין (שבת נ:): האי כוספא דיאסמין שרי, וסיגלי אומרים שהם "כנפסגא" שאמרו בהן (ברכות מג:): מברכין עליהם בורא עשבי בשמים. אבל אין זמנם בימי קציר חטים, אולי מצאם שם במקרה. והראוי לקבל בדודאים דעת אונקלוס שתרגם בהן יברוחין, ובבראשית רבה (עב ב) גם כן ר' חייא ב"ר אבא אמר יברוחין, והן יברוח בלשון ערבי.

וכתב רבי אברהם: דודאים אמר המתרגם יברוחין, וכך יקראו בלשון ישמעאל ויש להן ריח טוב, וכן כתוב (שה"ש ז יד) הדודאים נתנו ריח, והם על צורת בן אדם כי יש להן דמות ראש וידיים. ויש אומרים כי יועילו להריון. ואנכי לא ידעתי, בעבור שתולדתם קרה, אלו דבריו:

והנכון כי רצתה בהן להשתעשע ולהתענג בריחן, כי בתפלה נפקדה רחל לא בדרך הרפואות, וראובן הביא ענפי הדודאים או הפרי, והוא כדמות תפוחים, ולהם ריח טוב, אבל השרש, והוא העשוי בצורת ראש וידיים, לא הביא. והשרש הוא שאומרים עליו האנשים שיועיל להריון. ואם הדבר אמת, הוא בסגולה בהם, לא בטבעם. אבל לא ראיתי כן באחד מספרי הרפואות המדברים בהם.